

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון ב' אייר תשפ"ג | דף היומי בבלי: סוטה כה | דף הכולל: גדרים פז.
דף היומי בהלכה: מסימן קכ"ח סעיף כ"ד עד סעיף כ"ו.
מוסר: שמירת הלשון - 'ויהס כלב' עד 'והנה כאשר'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: ש הפרישות פרק ה פ"ה "והשתדל אח"כ לאטום אזניך"

יאיר חשש מאד מבעל רכב היוקרה בו הוא פגע, שכן לא נחמד שידוע בכעסו.. הוא החליט לעלות עוד היום להתפלל בכותל המערבי, לבקש ולהתחנן שלא תעלה עליו חמת השכן וחברת הביטוח.. סמוך לאבנים החליט לחלק תיבה חמש מאות שקלים לצדקה לכל העניים שמסתובבים שם

הרב ישראל היימן על 'שיטת השקלים הבודדים'. שווה לקרוא...

לפניו בעת שהוא ביצע חנייה מורכבת ברחוב הסמוך לדירתו ויוסי פגש מקרוב את גדר ההפרדה בין הנתיבים בכביש המוביל לעבודה.

שניהם, כל אחד בסיטואציה שלו, נבהלו כהוגן, יאיר חשש מאד מבעל הרכב בו הוא פגע, שכן שידוע בכעסו בעיקר בכל מה שנוגע לרכוש, שלא לדבר על פגיעה ברכב היוקרה שלו, יאיר כבר ראה בעיני רוחו את עשרות אלפי השקלים מהם הוא הולך להיפרד בקרוב ממש, יוסי לעומת זאת עבר תאונה של ממש וחלחלה אחזה בו כשהוא הבין שאת הרכב הזה, זה שהוא ממש בתהליך מתקדם של מכירה, הוא כבר כנראה לא יוכל למכור וגם אם כן, המחיר אותו הוא יוכל לקבל עליו הוא כנראה לא משהו שאפשר לקנות בו רכב חדש כמו שהוא חלם.

גם יוסי וגם יאיר אנשים מאמינים, בלי לתכנן אחד עם השני שניהם הגיעו לאותה החלטה, במצב הזה הם צריכים הרבה מאד מהמוצר שנקרא סייעתא דשמיא, והם מוכנים להשקיע בשביל זה. יאיר החליט שהוא עולה עוד היום להתפלל בכותל המערבי, לבקש ולהתחנן לפני הבורא שיוציא אותו הכי בזול שיש מכל הסיפור הזה, שלא תעלה חמת השכן עליו ועל חברת הביטוח שלו... בשביל זה הוא גם החליט שבעודו בכותל הוא יחלק חמש מאות שקלים לצדקה לכל העניים והקבצנים שמסתובבים שם דרך קבע.

קבלה טובה שלא מחזיקה מעמד. בעיה מוכרת וכואבת. כמה פעמים זה כבר קרה לך? כמה פעמים זה התפספס? קיבלת על עצמך בהתרגשות איזו קבלה טובה, בעקבות שמחה או חלילה צרה, בזמנים מיוחדים בשנה או בחייך האישיים, וזה החזיק מעמד תקופה בלבד, לפעמים תקופה קצרה ולפעמים קצת יותר ארוכה, אבל עובדה, כמעט כל קבלה טובה בסופו של דבר מתמוססת וצונחת אל תהום הנשייה.

וזה כואב. לפעמים אתה חושב לעצמך, מה, אני כל כך רכרוכי וחסר עמוד שידרה? לא מסוגל להחזיק מעמד עם קבלה לאורך זמן? לא מסוגל להשלים משימות? מה קורה לי?

זה שובר ומדכדך, גורם לך לפעמים לחשוב שאולי באמת לא כדאי לקבל קבלות טובות או לערום על עצמי משימות, אולי זה מיותר?

אז בוא נדבר על זה...

זה לא כל כך נורא כמו שאתה חושב, יש לזה עצה פשוטה מאוד, אני קורא לה שיטת השקלים הבודדים.

יאיר ויוסי הם שני אנשים שלא נפגשו מעולם, הם גרים בשתי ערים בקצוות שונים לגמרי בארצנו הקטנטונת, שום דבר לא היה אמור להיות מכה משותפת ביניהם אלמלא הסיפור הבא.

גם יאיר וגם יוסי עברו באותו יום, כל אחד בסמוך למקום מגוריו בלי שום תיאום ביניהם, תאונה קטנה, יאיר נכנס ברכב

הסיפור הזה, גם אם הוא לא היה אף פעם, הוא קורה כל יום, אצלי, אצלך, אצל הרבה מאד אנשים. אתה מקבל קבלה טובה, רוצה להגיע להשיג מסוים, אבל תקוע עם שטרות גדולים ורצונות כבירים. בלי לפרוט אותם לא תוכל לממש שום דבר.

אם אתה רוצה לקבל קבלה בנושא לימוד תורה, לקחת על עצמך יעד של זמן מסוים של לימוד אותו אתה רוצה להשקיע כל יום, או מסכת מסוימת או נושא הלכתי אותו אתה רוצה לברר, קח את המטרה הכללית שלך ותפרק אותה לגורמים. אם תקבל על עצמך היום ללמוד כל יום את סכום השעות אליו אתה שואף להגיע, כנראה זה לא יחזיק מעמד הרבה זמן, כי היום אתה לא מסוגל לזה, אחרת היית עושה את זה בלי הטריגר שבגללו החלטת ליצור את היעד.

אתה צריך לעשות את זה בהדרגה, תקופה תתחיל עם זמן קצר בו אתה יכול לעמוד בוודאות לאורך זמן. תקבע לך תקופה שלאחריה אתה עושה הערכת מצב כמה זה היה קשה וכמה אם בכלל אתה יכול להוסיף לתקופה הקרובה, כנ"ל במסכת או כל נושא אחר אותו אתה מעוניין לקחת על עצמך כאתגר. תחלק אותו לחלקים, לעמודים או פרקים או כל חלוקה שנראית לעיניך הגיונית וקלה לעמידה לאורך זמן.

כאשר אתה קובע פרקי זמן מראש בהם אתה בוחן את קצב ההתקדמות ואת האפשרות להוסיף או לגרוע מהקצב היומי או השבועי, יש לך ממד נכון על האפשרויות והכוחות שלך, אתה תחזיק הרבה יותר זמן בשאיפה ובביצוע, אתה תוכל להשלים משימות בקלות ולצלוח את הקשיים שבדרך.

זו הנקודה, כלפי כל קבלה שאיפה או אתגר שאתה לוקח על עצמך, תפרוט מראש את השטרות הגדולים, לא רק בנושא לימוד, זה יכול להיות בכל נושא חיזוק בו אתה מעוניין להשתפר או להתקדם.

שקלים בודדים אולי יותר כבדים אבל הם זמינים לשנים ארוכות.

גם יוסי חשב באקראי ממש על כיוון כזה, הוא החליט לנסוע לקבר רבי מאיר בעל הנס בטבריה שסמוכה יותר לעיר מגוריו, ואף בליבו גמלה ההחלטה על שלוש מאות שקלים אותם הוא עתיד לחלק לצדקה שם במהלך מסע התפילה שלו בו הוא יבקש מאדון הכל לצאת בשלום מהסיפור ולהצליח למכור את הרכב אחרי שיפוץ שימומן מהביטוח במחיר אותו הוא חשב למכור מלכתחילה.

וכאן אנחנו מגיעים אל הפאנצ'...

אייר וחמש מאות השקלים שלו היו בכותל המערבי, חמש מאות השקלים חולקו לעניים בנדיבות, והיום אפשר כבר לספר שהוא יצא מכל העניין בשלום, הוא אפילו נשאר חבר ובקשרי ידידות עם השכן שהבין שכולם בני אדם ואף אחד לא מלאך ועוד כל מיני תובנות אותן הוא שטח במפתיע לאוזניו של אייר.

אצל יוסי העניינים היו קצת יותר יגעים, נתחיל מזה שעד היום שלוש מאות השקלים אותם הוא משך ממכשיר הכספומט וייעד לצדקה מונחים בארנקו כשבירכתי המוח הוא מתכוון אי פעם להעביר אותם לאיזה עני ומסכן, מישהו שהוא עדיין לא פגש... למה הוא לא חילק אותם בציון רבי מאיר בעל הנס? טוב, תנסה לדמיין את עצמך ניגש לאחד מהקבצנים שאוספים שם כסף עם שטר של מאה או מאתיים שם ומבקש ממנו עודף כמעט את כל הסכום ותבין לבד למה הוא לא הצליח לחלק את הכסף. הבנת את ההבדל?

אייר פשוט עבר בתחנה אחת לפני שהוא הגיע אל הכותל לממש את רצונו הטוב, הוא עצר בקיוסק כלשהו וביקש ממנו לפרוט את חמש מאות השקלים למטבעות, קטנות ככל האפשר, הכסף חולק מהר מאד לעשרות שעטו על הנדבן המסתורי שהגיע פתאום אל הכותל.

יוסי גם רצה, הוא עד היום רוצה לתת כסף לצדקה, הוא מבין שזה יכול להוציא אותו מכל הבעיה, אבל הוא תקוע עדיין עם שטרות גדולים ולא כל כך פרקטיים לחלוקה לעניים.

**בעמדם באמצע הרחוב שאל אותו ה'חזון איש':
'איזה שיר רוצה אתה לשיר?!'. גר הצדק החל לשיר
ולרקוד, וה'חזון איש' מנענע בידיו בהתלהבות
לקצב שירתו. עוד יהודי התקרב, ועוד יהודי,
וה'חזון איש' מבקש ניגון נוסף, ולאחריו עוד שיר**

לדעת לנהוג כבוד זה בזה

מדרשותיו של הגה"צ רבי אהרן טויסיג שליט"א. את הסיפורים שמע מדודו הגאון החסיד רבי חיים ברים זצ"ל, שהיה מגדולי המקורבים של ה'חזון איש' זצ"ל.

לרגל ימי ספירת העומר נביא לפניכם צרור סיפורי הוד אודות תרומיות מידותיו של פאר ישראל והדרו, מרן ה'חזון איש' זצ"ל, עד כמה היה נזהר מלפגוע בבר ישראל בשום צד ואופן שהוא, וכמה היה מרבה לכבד ולהוקיר כל איש אשר בשם ישראל יכונה. סיפורים אלו מובאים בספר הנפלא 'כבודם של ישראל' -

לא הניחו לאותו אדם להיכנס פנימה. הוא לא היה מודע למצב בריאותו של ה'חזון איש', וסבר שהאנשים מונעים ממנו את הכניסה שלא בצדק.

מה עשה? התחכם ונכנס אל תוך הבית פנימה דרך דלת צדדית, שמעטים ידעו על קיומה. כשנכנס לחדרו של ה'חזון איש', נבהל לראותו כשהוא שרוע על מיטתו באפיסת כוחות מוחלטת. הוא שב על עקבותיו בבעתה, ויצא במהירות מן הבית.

לאחר מכן התחיל מצפונו לייסר אותו, איך העז פניו להפריע את מנוחתו של גדול הדור בעת חולשתו הנוראה. הוא גמר אומר לגשת אל ה'חזון איש' ולבקש את מחילתו. אך כיצד יעשה זאת? הוא ידע את מסלול טיולו היומי של ה'חזון איש', הלך והמתין לו בעיקול הדרך, וכשעבר שם ה'חזון איש' ניגש אליו בהכנעה והתחיל להתנצל על שהפריע למנוחתו, כשנכנס בלא רשות אל חדרו, ולבסוף ביקש בתחנונים שה'חזון איש', ימחל לו ולא יקפיד עליו.

השיבו ה'חזון איש' במאור פנים: "האמת היא שהייתי צריך להקפיד עליך על מה שאתה חושדני שאני מסוגל להקפיד על הזולת, אבל מה אעשה ואיני מסוגל להעלות בליבי קפיידא על שום אדם מישראל, כי איני יודע קפיידא מהי"...

והוסיף דודי הגאון זצ"ל לצטט את מה שהיה ה'חזון איש' רגיל לומר תדיר: "המושג ששמו קפיידא אינו נמצא ב'בבית המרקחת' שלי"...

באחת השנים בצהרי חג שמחת תורה צעד ההייליגער 'חזון איש' ברחובות בני ברק. לפתע פגש בדרכו גר צדק שהתגורר בבני ברק. איחל לו ה'חזון איש' במאור פנים: "א גוט יום טוב", ובדעת תורתו הקדושה הבחין שמצב רוחו של הגר אינו משופר...

התעניין ה'חזון איש' בשלומו, והגר שחש את אהבת האמת הזורמת מליבו החם של הצדיק פתח את סגור ליבו וסיפר, כי הוא שר יפה, ורצה מאד לשור בשמחת תורה, אך ראה שמאן דהו צוחק על כך...

וכך בעמדם באמצע הרחוב שאלו ה'חזון איש': "איזה שיר רוצה אתה לשיר?"

גדול הדור, ספר תורה חי, מבקש מגר צדק עצוב לשיר לפניו! הגר החל לשיר ולרקוד, וה'חזון איש' מנענע בידיו בהתלהבות לקצב שירתו, עוד יהודי התקרר, ועוד יהודי, וה'חזון איש' מבקש ניגון נוסף, ולאחריו עוד שיר.

ואם תשאלו: היכן כבוד התורה?! התשובה היא: זו התורה עצמה! התורה אומרת לרקוד עם גר שבור לב!
וכי חידוש הוא, שאדם שנוהג כך, גדל לשר התורה, ודבריו עושים פירות?!...

פעם אחת עלה ה'חזון איש' לירושלים עיר הקודש, להשתתף בשמחת ברית מילה לבנו של יהודי אחד, והשתתף בשמחה זו גם הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל.

לאחר הברית התיישבו הנוכחים, ובראשם ה'חזון איש' והגרא"ז, לסעודת מצוה. נכחו שם נקיי הדעת שבירושלים, מסלתה ומשמנה של עיר הקודש, שהשתוקקו להסב בסעודה שגדולי הדור מסובים בה.

באותה עת התגורר בירושלים יהודי תימהוני שאמץ לעצמו מנהג, שלכל מקום ציבורי שהגיע היה ניגש לראש השולחן, ונושא דברים לפני הקהל. תוכן דבריו היה שווה בכל המקומות - דברי תוכחה על ענין מסויים, שלדעתו צריך היה תיקון.

גם לסעודת מצוה זו הגיע אותו יהודי. באמצע הסעודה הוא נעמד על יד שולחן הכבוד, והחל לשאת את דרשתו הקבועה בלהט ובהתלהבות, לעיניהם של גדולי ישראל שישבו בראש השולחן.

כמובן, מעשהו של אותו אדם אינו ראוי, וכמה אנשים מן הקהל קמו ממקומם ובקשו להסותו. אך מה רבה היתה פליאתם לראות את גאון הדור יושב ומאזין בריכוז רב לכל מילה שיוצאת מפיו של אותו 'דרשן', כאילו עתה אין לו בעולמו מאומה זולת דבריו, ואף היה מהנהן בראשו מדי פעם לאות הסכמה.

כשראו כולם כיצד ה'חזון איש' שקוע כל כולו בהקשבה דרוכה לדברי ה'דרשן', עצרו במילותיהם ונמנעו מלהעיר לו על מעשהו. ואכן לאחר שסיים את 'דרשתו' הודה לו החזון איש על דבריו, וסילקם בפניו. שמחתו של אותו אדם לא ידעה גבולות, הנה הוא זוכה ל'הסכמה' מגדול הדור.

הרי לנו דוגמא חיה להנהגתו המופלאה של גדול בישראל, שהשכיל אל דל, והתחכם להיזהר בזהירות כפולה ומכופלת, שלא ייגרם על ידו, ולו שמץ חלישות הדעת לשום אדם מישראל, היא אשר יאה.

עתותיו של ה'חזון איש' היו יקרות מפז, כל רגע היה מחושב בתכלית הדקדוק של ניצול הזמן. נקל לשער כמה גדול היה צערו על איבוד רגע אחד של לימוד תורה. ועם כל זאת, הקדיש שעה ארוכה להאזין לדיבוריו של אותו יהודי מסכן, רק כדי לשמחו ולעודדו ולהפיח בו רוח חיים.

עוד מעשה רב סיפר לי דודי הגאון זצ"ל על טוהר מידותיו ורוחב לבו של אותו גאון וצדיק רב רבנן:

לעיתים היה ה'חזון איש' סובל מכאבי לב קשים, והיה נחלש עד כדי אפיסת כוחות ממש. באותן שעות לא אפשרו להכניס אליו אנשים, ורק המקורבים ביותר שהו במחיצתו לשמשו בחוליו.

פעם הגיע יהודי להיוועץ בגאון הדור אודות ענין מסוים. באותה שעה שכב ה'חזון איש' במיטתו בחולשה נוראה, וכמובן

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

בחור הישיבה השקיע מאוד מכוחו ומוזנו לידיעת ללימוד וידיעת המשנה ברורה בסדר הדף היומי בהלכה. לאחר המבחן הראשון, כשגילה את ציונו הגבוה, הוא פשוט החל לבכות מאושר כשדמעות זולגות על פניו

שיחה עם הרה"ג צבי שנלזון שליט"א על לימוד הדף היומי בהלכה

הרה"ח אהרן כהן

כשמתעכבים למילוי חובות, הצבירה רק מוסיפה וגדלה, והמצב לפעמים הופך למתסכל ומייאש. אך מצד שני, כשנצמדים ללוח ומסמנים את החסר, המוטיבציה ממשיכה ומעודדת גם להשלים את החסר ולהשלים את הלימוד כולו בעז"ה. לסיום הוא מצביע על נקודה חשובה לנבחנים. גם אם לא הצלחת במבחן כמו שציפית מעצמך, הזכר לעצמך שלמעשה הרי את רוב התשובות כן ידעת, כשברור שבלעדי הלימוד והשינון, הרי גם את מה שידעת לא היית יודע. העיקר, הסתכלו תמיד על שלושת רבעי הכוס המלאה...

בשבועות אלו מציינים לומדי מסגרת ה'דף היומי בהלכה' את סיום לימוד וידיעת הכרך הראשון במשנה ברורה, כשרבים מהם ציינו זאת בשמחה של מצווה ביחד עם בני המשפחה או/ו חברי השיעור וכדומה. לרגל ההתחדשות וההצטרפות הסוחפת בהתחלת לימוד הכרך השני פנינו לשיחה מיוחדת עם הרה"ג צבי שנלזון שליט"א ממושב מתתיהו הזוכה ללימוד ואף למסור כמה שיעורים על הלימוד לצד היותו נבחן כסדר על הלימוד בהלכה. כאן הבאנו חלקים מובחרים השיחה לעורר הלבבות ובעיקר לנצל את ההזדמנות ולהצטרף...

אנקדוטה מעניינת על הצלחה במבחן..

ההצלחה במבחנים גוררת עימה סיפוק אדיר. אני מכיר יהודי יקר וחשוב שבהיותו בחור ישיבה השקיע מאוד מכוחו ומוזנו ללימוד וידיעת המשנ"ב בסדר הדף היומי בהלכה. לאחר המבחן הראשון, כשגילה את ציונו הגבוה, הוא פשוט החל לבכות מאושר כשדמעות זולגות על פניו. זכיתי והנבחן הזה, שמאז זוכה להיבחן מדי חודש בקביעות רצופה, היה לחתני ב"ה..

מילה אחת לקוראים היקרים..

ראשית, ממה שראיתי אצל עצמי וכן אצל התלמידים, אין דבר כזה "לא יכול" או "לא מסוגל". הלימוד הוא לא קשה או מסובך מדי, וכן לא מדובר בהרבה מדי חומר. אם אתה רוצה, אתה בהחלט יכול, והדרך סלולה לפניך. ניתן להצטרף בקלות ולהתחיל להצליח בעז"ה.

כמו כן, ההנאה והתענוג להסתובב בין תלמידי חכמים שלומדים את ההלכות ולמצוא שיח משותף עמהם ולהבין את שיגם ושיחם, עד כדי שלפעמים אתה מוצא עצמך מתמצא היטב בפרטי וצדדי הסוגיא ההלכתית המדוברת, אין לך תענוג גדול מזה.

לשליחת תגובות לכותב המאמר,
כתבו ל: a0533185209@gmail.com

מה גרם לכם להצטרף ולהיבחן על ה'דף היומי בהלכה'?

היה זה כבר לפני כעשר שנים, כך שהנסיבות אולי כבר לא זכורות כל כך, אך היה זה רצון עז לדעת את ההלכות על בוריין ולא להרגיש בכל חג או מועד כעם הארץ שנדרש לחפש בספרי קיצורים את ההלכות. אמנם ודאי גם מי שזוכה לדעת את ההלכות ראוי ורצוי שבערב חג בחג ישנן את ההלכות הנוגעות. הנקודה החזקה ביותר שהשפיעה עלי לעשות צעד ולהצטרף ללימוד ההלכה בקביעות הינה ללא ספק ההקדמה הידועה של בעל החפץ חיים לכרך ג' של הלכות שבת. הקדמה נחוצה שמביאה תועלת רבה לכל מי שלומד אותה.

אולי תוכל לחלוק מניסיונך לכלל חברי התוכנית ולמצטרפים

החדשים?

צריך לזכור לא להתייאש ממכשולים או נפילות בדרך. בוודאי יהיו כאלו המון - אומר איש שיחנו כבעל ניסיון. אך כשיודעים זאת מראש ומוכנים לכך, יודעים להתכונן לכך ולצלוח את המהמורות. נקודה שנייה, לא פחות חשובה מהראשונה, היא לא לגרור חובות מהעבר! גם אם חלילה מחמת אונס וכדומה פספסת יום או יומיים, רצוי לא להיכנס לצבירת חובות, אלא בראש בראשונה, ממשכים בלימוד בהיצמדות ללוח הלימוד, ורק במקביל משתדלים להשלים את החסר. מניסיוני, הוא מוסיף ומפרט,

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

'אתה רב'? שאל הגוי בחשדנות מה את ה'בית הלוי', וכשנענה בחיוב החל לספר את סיפורו: 'עד השבוע שעבר כל אימת שפגשתי רב יהודי הייתי מכבד אותו, אבל עתה כבר הפסקתי לכבד את הרבנים היהודים...'. 'וכל כך למה'? שאל רבי יושע בער

מסירות נפש של גדול הדור

המזועזע, דפק את סוסו העירה. בעיר הקרובה סיפר לרבה של העיר את אשר ראו עיניו. לדבריו ענה לו הרב: "ומה אני יכול לעשות?" כשחזר הגוי וסיפר לרב כי מצב היהודי בכי רע, וכי ללא יד תומכת ימות, השיב לו הרב שוב: "ומה אעשה?"

"הרב הזה", סיים הגוי, "אכן לא עשה כלום. למה, אם כן, שיהיה לי דרך ארץ בפני הרבנים?"

רבי יושע בער לא השיב על טענתו של הלה. וכי מה יכל לענות לו? אולם תיכף ביקש לברר את מקום מגוריו של היהודי, כשהוא מבקש מן הגוי להתלוות אליו. ובכן, התיישב האיש בעגלה של רבי יושע בער, ממתין שהעגלון יפתח בנסיעה והוא יובילו למקום המבוקש, אלא שאז התעורר מלווהו של הרב - שלא נראה בעיניו השינוי בתכנית, ובפנותו אל רבי יושע בער אמר: "רבי, מה אתם עושים? הלא אנו נוסעים לוולאז'ין, לאסיפה הנוגעת לכלל ישראל, ואתם עוזבים הכל ונוסעים אל היער, למקום בלתי נודע?"

"אסביר לך", ענה הרב לשמשו, "על כרחי אני נוהג כן, שהלא תועלתה של האסיפה מוטלת בספק, ואין לדעת אם נצליח לפעול בה למען התורה אם לאו, אבל כאן זהו ודאי ספק נפשות. הגוי משיח לפי תומו ועלינו לקבל את דבריו, והרי כל המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא. אלא מאי? 'הכבוד' חסר כאן, שמחמת עסק זה לא אשב בראש האסיפה? ובכן, מוחל אני על הכבוד ובלבד שאזכה להציל נפש אחת מישראל..."

ואמנם כאשר הגיעו לביתו של היהודי, מצאו אותו במצב אנוש, גוסס ונוטה למות. ר' יושע בער נפנה מיד לטפל בצרכיו, דאג לתרופות והשקיע את כל כוחו בנסיון להצילו ממות. עני מרוד היה האיש, ואפילו כר לא נמצאה תחת ראשו. רבי יושע בער הביא מיד מעגלתו את הכרים והשמיכות שעמו והציע אותם על מיטתו של החולה, וגם את מעיל הפרווה שלו השאיר שם.

וכך, עשה שלושה ימים תמימים במחיצתו של החולה היהודי לסעדו ולתמוכו, ורק מששבו אליו כוחותיו הסכים לעזוב את הבית ולהמשיך בדרכו, כשאת מעיל הפרווה הוא מותיר אחריו. כשהעיר לו השמש כי יקח את מעילו, וכי הוא, השמש, ימסור את פרוותו שלו, סירב רבי יושע בער באמרו: "אתה תסבול מהמצוות שלי?"

כך, ללא מעיל הפרווה השעיר והמחמם, עזב רבי יושע בער את ביתו של היהודי ועשה את דרכו לוולאז'ין. "אם ההשגחה העליונה הובילה לכך, זה מה שרוצים משמים", התבטא, אך

סיפור מפעים על גדלותו, ליבו הרחום ומסירות הנפש להצלת יהודי, של מרן ה'בית הלוי' ז"ע, אבי שושלת בריסק המעטירה, לרגל יומא דהילולא שחל השבוע ביום ד' אייר. הסיפור מובא בספר 'רבן של כל בני הגולה' - תולדות חייו של מרנא רבינו חיים הלוי מבריסק ז"ע, מיצירותיו של המחבר הנודע רבי שמעון יוסף מלר שליט"א:

הסיפור אירע בתקופת רבנותו בסלוצק. על ישיבת וולאז'ין איים אז צילה הכבד של גזירת השלטונות, אשר רצו לחייב תכנית של לימודי חול. פרנסי הישיבה הזמינו לאסיפת חירום את ראשי הישיבה ומנהליה, שאליה הוזמן גם רבי יושע בער, אשר עשה לשעבר בוולאז'ין בהגדת שיעורים משך שנים עשרה שנה.

בשל חולשת בריאותו, הוצרכו להכניס לעגלת המסע כרים וכסתות כדי להקל מעליו במקצת את טלטולי הדרך המייגעים של הנסיעה הארוכה. משך ארבעה ימים נסעו עד שהגיעו לאיווניץ, כפר קטן ונידח, שם חנתה העגלה ליד ביתו של גוי מקומי. משנקש העגלון על דלת הבית כדי לבקש כלי לשאיבת מים, שאל אותו הגוי עם מי בא, וכשהשיב לו כי נוסע עמו ראב"ן יהודי חשוב, הביע הגוי במפתיע את רצונו לפגוש בו פנים אל פנים. הוא יצא איפוא מן הבית וקרר אל העגלה.

"אתה רב"? שאל בחשדנות מה את ה"בית הלוי", וכשנענה בחיוב החל לספר את סיפורו: "עד השבוע שעבר כל אימת שפגשתי רב יהודי הייתי מכבד אותו, אבל עתה כבר הפסקתי לכבד את הרבנים היהודים..."

"וכל כך למה?" שאל רבי יושע בער.

הלה פתח וסיפר כי בשבוע שעבר היה עד לקשיחות ליבם של יהודים כלפי אחיהם, ומאז אין לו כבוד לא ליהודים ולא לרבניהם. הוא הציג את עצמו כחוטב עצים שקשר קשרי ידידות עם יהודי פלוני הגר בקצהו השני של היער ועוסק בזפת. לדבריו רחש תדיר חיבה ליהודי ולשיחו, וכאשר היתה תוקפת אותו צינת היער החורפית והקור היה חודר לעצמותיו, נכנס היה לביקור קצר בביתו של הזפת היהודי, שם היה זוכה לכוס חמין, שהשיבה את נפשו וחיממה מעט את גופו הקפוא.

אלא שבשבוע העבר, כאשר נכנס שוב כפעם בפעם לביקור אצל ידידו היהודי, חשכו עיניו. מחלה אנושה ריתקה את חברו הטוב אל מיטתו, באין כל איש שיטפל בו. גלמוד היה היהודי, שהופקר למחלה שאכלה בו. הגוי סיפר כי אך ראה את המראה

לקיים את הבטחתו להחזיר את הכרים והכסת. אולם רבי יושה בער סירב, והסביר לאיש שיחו כי כבר התייאש מהם וכבר זכה הוא מן מההפקר. "ובכן", אמר בחיבה, "כל זה שלכם". אך הלה לא ויתר על נקלה. "אמת, רבי", טען, "זה שלי, אבל אני נותן לכם אותה במתנה גמורה", אבל ה"בית הלוי" הגיב לעומתו ואמר כי מאחר והוא עני, הרי שאי אפשר לו לקחת ממנו מתנה כה גדולה... ובכן, לא הועילו כל הפצרותיו של היהודי. לאחר מספר ימים שעשה בסלוצק, נאלץ לשוב לביתו עם האדרת והכרים כלעומת שבא.

למעשה הספיק להגיע בעוד מועד לוולאז'ין ואף עמד בראשה של האסיפה.

כחצי שנה חלפה, וברחובותיה של סלוצק נראתה יום אחד דמות של יהודי לא מוכר, המחפש את ביתו של הרב, כשבדידי הוא נושא שני כרים, כסת ומעיל פרווה. לאחר שהראו לו היכן הוא מתגורר, התייצב בביתו של רבי יושה בער, וכשנשאל למבוקשו הגיב: "האינכם מכירים אותי?" אך רבי יושה בער לא ידע מהיכן עליו לזכור את האיש. או אז הזדהה הלה כמי שהיה חולה נוטה למות שחייו ניצלו הודות לטיפולו המסור של הרב, וכי עתה בא

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

תלונת האיש הדאיבה מאוד את לב הצדיק. ביקש הצדיק מן המשמש להביא דף ועט. אחר שאל את האיש כמה אנשים חשובים ישנם בעירו. האיש מנה את שמותיהם והצדיק רשם על הדף

ר' שייע ב"ר משה, ר' שייע ב"ר משה..

כשסיים, אמר לאיש: "נו, אם אתה אינך רוצה ליתן, נחפש מישהו אחר שירצה ליתן".

כשהבין האיש מה עולל לעצמו, כי הנה הצדיק מבקש ליטול ממנו את העשירות, נתיירא מאוד, והודה כי לא מחכמה אמר זאת והנה הוא מתחרט על מה שאמר. הוכיחו הצדיק ואמר לו בהאי לישנא: "בשביל מה צריך האדם פרנסה אם לא בשביל לחלק לבני ישראל?".

לא מהר כל כך ויתר הצדיק לאיש. הוא פנה אליו והודיע לו כי הוא הולך להפיל גורל בין כל השמות שרשם על הדף ויכליל גם את שמו בין השמות, והיה אם יתחרט בחרטה גמורה על הדברים הנלוזים שאמר ויקבל על עצמו בקבלה אמיתית לתמוך מכאן ואילך בכל העניים בעין יפה וביד רחבה, יעלה שמו בגורל, ואם לאו, יעלה אחד מן השמות האחרים.

אומר ועושה. הצדיק התחיל להכין את הפתקאות, כשלצדו עומד האיש ומכה על חטא... סופו של דבר היה ששמו של אותו עשיר עלה בגורל מפני שחרטתו היתה אמיתית, וכששב לביתו כבר היה לתלמיד מובהק של הצדיק מקרעסטי, בהבינו עד כמה

כה סיפר הגה"ח רבי ישעיה אשר זעליג מרגלית זצ"ל המכונה איש מירון:

יהודי אחד הלין את צרתו בפני הצדיק הרה"ק ר' ישעיה מקרעסטי שזה זמן רב שאינו מוצא מקור פרנסה ובשל כך אין לו ליתן לחם לפי הטף. הצדיק הורה לו לפתוח עסק חדש והאציל עליו את ברכתו. האיש עשה כדברי הצדיק, ואכן זכה לברכה גדולה ותוך תקופה קצרה נעשה עושר גדול.

כעבור שנה הגיע שוב אל הצדיק להודות לו על ברכתו, אך הלין בפניו שמאז שנעשה בעל ממון, צמחו לו מכל עבר קרובים וידידים אשר כולם רצונם עז לזכות אותו בצדקה, ואין לו מנוח בעבור כך.

תלונת האיש הדאיבה מאוד את לב הצדיק, 'והרי אתה בעצמך עד לפני שנה לא היה לך במה לכלכל את ביתך והיית מבקש צדקה מנדיבי העם, ועכשיו שזכית לעשירות אתה מלין על שמבקשים ממך צדקה!?' ביקש הצדיק מן המשמש להביא דף ועט. אחר שאל את האיש כמה אנשים חשובים ישנם בעירו. האיש מנה את שמותיהם והצדיק רשם על הדף.

צריך ליתן לאחרים...

ואכן אצל הצדיק מקרעסטיר הגיע שפע מכל קצווי תבל, מפני שלא היה לוקח שום דבר לעצמו, ורק עמד בתווך כדי ליתן שפע לאחרים. והאמת שהדבר היה קשור גם בשורש נשמתו של

הצדיק, וכפי שהעידו עליו הגה"ק מצאנז והרה"ק רבי מרדכי מנדבורנא והרה"ק רבי צבי הירש מליסקא זיע"א, שמחמת שורש נשמתו יש ביכולתו להשפיע פרנסה לישראל. (שיעורים בלומדות וחסידות - הרב שמעון שפיצר שליט"א)

דקה מתוקה - שישים שניות מרתקות על הדף היומי

מה השיב החזון איש לשאלה אם להוכיח יהודי שעובד בגינה בשבת במלאכות דאורייתא?

סוטה דף כ"ה

לא בעיא התראה

והסביר שיש לכך שני פירושים: א) כתוב "אל תוכח לך פן ישנאך", ואתה מכשיל אותו בלא תעשה של שנאה, כי מי שאינו מקבל תוכחה שונא את המוכיח. ב) כל תוכחה היא בגדר של התראה, והתראה מגדילה את זדון לבו של העבריין, והעבירה שלו תהיה חמורה יותר.

ושאל החזו"א, מי התיר לך להגדיל לו את איכות העבירה?! כאשר שאלתיו, הרי כתוב שעל דבר מפורש בתורה יש להוכיח, השיב, שמדובר ברב העיר, שפעמיים בשנה צריך להתריע על כל דבר שלילי בעירו, גם אם דבריו לא יתקבלו. וזה לא מדין תוכחה, אלא מצד "שלא תשתכח תורה בישראל".

(שמחה בבית)

סיפר לי המשגיח דשיבת סלבודקה, הגאון רבי אברהם פולק שליט"א אומר הגר"י זילברשטיין: בשבת אחת עברתי במקום שהיום הוא רחוב 'השלושה', וראיתי יהודי עובד בגינה במלאכות דאורייתא. באתי אל החזו"א ושאלתיו אם הייתי צריך להוכיח אותו. והשיב לי בשלילה בי בוודאי עברו שם יהודים אחרים וגם הם הוכיחוהו, ולא קיבל תוכחתם.

המשכתי לשאול, ומדוע לא להוכיח מספק, הרי זה ספק דאורייתא, והשיב - שאין זה בגדר ספק! הוספתי לשאול, שמא בכל זאת יועיל, והשיב - ההלכה אומרת שמצוה שלא לומר דבר שאינו נשמע ואינו מתקבל, ו'מצוה', פירושו שזה אסור.

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי
הירושלמי בעברית ובאידיש

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

ה'עמוד' של החזן מסתיר את הכהנים - האם זה 'לכתחילה'?

בקו ישר, יפנו את פניהם אל הכהנים. ולכתחילה יש להקפיד גם שהכהנים לא יהיו מוסתרים מעיני המתברכים על ידי ה'עמוד' של החזן, וכדומה. והעומדים בשטח שמאחורי הכהנים, או במקביל אליו - צריכים לעבור אל השטח שלפני לכהנים או המקביל אליהם. ויש שהקפידו לעמוד בקו ישר מול הכהנים.

[שו"ע קכח, כד, משנ"ב צג-צה, וביה"ל ד"ה אבל; בו"מ דרשו, 97-98].

כפי שלמדנו, ברכת כהנים צריכה להאמר "כאדם שאומר לחברו". על פי הלכה זו, חייבים הכהנים והמתברכים לעמוד זה כנגד זה באופן בו עשוי אדם לשוחח עם חברו, ולפיכך, העומדים לפני הכהנים - בשטח שִׁמְמוֹלָם או במקביל אליו - יעמדו כשפניהם כלפי קידמת בית הכנסת; והעומדים במקביל לכהנים

בבית הכנסת מתקיימת ברכת כהנים - האם הברכה חלה עליך כשאתה נשאר בחוץ?

לו, במקביל לכהנים או לשטח שִׁמְמוֹלָם, ושומע את ברכתם וחפץ להתברך - חלה עליו הברכה, ואף אם יש באפשרותו להכנס לבית הכנסת. וכן הנמצאים בכל מקום שהוא, ומנועים לאונסם מלבוא לבית הכנסת - חלה עליהם הברכה.

[שו"ע קכח, כד, משנ"ב צו, וביה"ל ד"ה אם]

הנותר בשעת ברכת כהנים בשטח שמאחורי הכהנים - מראה בכך שאין הברכה חשובה בעיניו עד כדי שיטרח לקבלה פנים אל פנים, ולפיכך אינה חלה עליו. וכן הנמנע מרצונו מלבוא לבית הכנסת ולשמע ברכת כהנים - אין הברכה חלה עליו, כיון שהברכה אינה חשובה בעיניו עד שיטרח לבוא ולשומעה; וזאת אף אם ביתו עומד מול פני הכהנים. אולם, העומד בסמוך לבית הכנסת מחוצה

האם מותר לעבור לפני המתפלל כדי לעמוד לפני הכהנים בשעת הברכה?

פניו כלפי הכהנים. ואם נדרש ממנו רק לעבור בצדדים שלפני המתפלל, ולא לפניו ממש - יש שכתב שהמנהג לעבור; והוסיף כי אף לכתחילה מותר להעמד לתפילה במקום שיצטרך אחר כך לעבור בצדי המתפלל כדי לעמוד לפני הכהנים.

[בו"מ דרשו קכח, 99]

כאמור, בשעת ברכת כהנים חובה לעמוד לפני הכהנים, והעומד מאחוריהם אין הברכה חלה עליו. אולם, אם העומד שם נמצא באמצע תפילת 'שמונה עשרה' - אינו רשאי לזוז ממקומו, ומכיון שהוא אנוס לעמוד שם, הברכה חלה עליו; וכן אם כדי לעמוד לפני הכהנים נדרש ממנו לעבור לפני המתפלל - יעמוד במקומו, והברכה חלה עליו. ויש שכתבו שבמקרים אלו יפנה את

* בשעת ברכת כהנים לא יביטו הקהל בפני הכהנים ולא בידיהם, וכל שכן שלא יביטו בדבר אחר. ונוהגים להימנע אף מראייה קלה של הכהנים מתחילת אמירת הפסוקים ועד סופה.
* המנהג בכל מקום שהכהנים מכסים את פניהם וידיהם בטלית בשעת ברכת כהנים; ואין לשנות מהמנהג, כיון שהשינוי גורם לציבור להיסח הדעת.
* ש"ץ כהן המברך ברכת כהנים - לדעת השולחן ערוך יעלה לדוכן ככל הכהנים; ויש אומרים שיברך במקום תפילתו, וכך המנהג.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מי נקרא 'חצוף' בגין המקום שבו בחר להתפלל?

מוסתר במקצת, כגון בין עצים ושיחים, יעשה כן; ואף מצאנו סמך לדבר בפרשת תולדות: "וַיֵּצֵא יַצְחָק לְשׁוֹחַ בְּשָׂדֵה לְפָנֹת עֶרְבֹ, ופירשו חז"ל, שהתפלל תפילת מנחה, ועשה זאת "לְשׁוֹחַ" - בין השיחים. ויש אומרים, שמותר להתפלל במקום פתוח שאין בו עוברים ושבים ולא יופרע מתפילתו; אולם, על פי הזוהר הקדוש, להתפלל דווקא במקום סגור.

[שו"ע צ, ה, ומשנ"ב י-יב; בו"מ דרשו, 11]

את תפילת 'שמונה עשרה' יש להתפלל במקום סגור - אף אם בלתי מקוּוּה - כיון שדבר זה מסייע להכנעה ולאִימת המלך הנדרשות בעת התפילה. וחומרת הדברים היא עד כדי כך, שהמתפלל במקום פתוח, מכוּוּה בפי חכמינו ז"ל 'חצוף', רחמנא ליצלן.

והנמצא בדרך, ואין באפשרותו להתפלל במקום סגור - רשאי להתפלל במקום פתוח; אך אם יש באפשרותו להתפלל במקום

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il